

ОТЧЕТ за 2022г.

на Програмата за намаляване на замърсяването с фини прахови частици / ФПЧ₁₀/ и Плана за действие към нея за периода 2021-2025 г.

Във връзка с изпълнение изискванията на Европейското и Националното законодателство в областта на опазване чистотата на атмосферния въздух на територията на община Смолян функционира автоматична измервателна станция (АИС) **фини прахови частици – ФПЧ₁₀** (с големина на частиците под 10 микрона).

С решение № 418 от 21.01.2021 г. на Общински съвет Смолян е приета програма за намаляване замърсяването с ФПЧ₁₀ на територията на Община Смолян с цел намаляване нивата на замърсителите на въздуха и достигане на нормите за ФПЧ₁₀ в периода 2021-2025 г.

През 2022 г. са извършени **347 средно дневни измервания** на ФПЧ₁₀ от които наднормените стойности са **50 броя**, като на 01.02.2022 г. е измерена максимална стойност от 110,90 µg/m³. При анализ на резултатите за 2022 г. е видно, че през топлите пролетни и летни месеци, без отопление, средномесечната концентрация на фините прахови частици е в норма. Наблюдава се тенденция по намаляване на средногодишната концентрация на ФПЧ₁₀ като през 2022г. е със стойност 31.32 µg/m³ в сравнение с 2021 г. – 32.04 µg/m³. За сравнение през 2021 г. при 345 измервания са отчетени 48 превишения. Използваните данни в Отчет за 2022г. на Програмата за намаляване на замърсяването с фини прахови частици / ФПЧ₁₀/ и Плана за действие към нея за периода 2021-2025 г. са от Автоматична измервателна станция, разположена ул. „Полк. Дичо Петров“ №3, /Регионална библиотека „Николай Вранчев“/ преди валидиране от страна на РИОСВ.

На следващите таблици е направен преглед на различните норми, алармени прагове (АП) и допустими отклонения (ДО) за замърсителите съгл. Наредба № 12 и Директива 1999/30/ЕС.

Таблица 1:

ФПЧ ₁₀	Период на осредняване	Норма [µg/m ³]	Максимален брой превишения на календарна год.
Норма за опазване на човешкото здраве	24 часа	50	35
Норма за опазване на човешкото здраве	Календарна год.	40	-

Надвишения се наблюдават през месеците януари 14 бр., декември 12 бр., февруари 9 бр., март 6 бр., ноември 4 бр., април 3 бр. и август 2 бр. Средногодишни концентрации за 2022 г. са 31,23 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Въпреки увеличението брой средно дневните наднормени стойности се наблюдава намаляване на средногодишната стойност в сравнение с 2021 г. /32,04/.

Таблица 2. Измерени средно месечни концентрации през годините:

Година	Януари	Февруари	Март	Април	Май	Юни	Юли	Август	Септември	Октомври	Ноември	Декември	СГ
2022	43.99	44.12	36.97	28.02	25.27	-	19.73	25.98	18.80	25.84	35.89	46.45	31.32
2021	36.30	49.01	33.16	28.85	21.50	22.79	27.02	27.63	22.00	-	41.16	43.61	32.04
2020	61.71	43.74	37.25	28.21	23.47	17.28	20.85	19.75	21.07	27.40	46.88	57.65	33.52
2019	74.80	47.64	37.44	32.01	18.56	-	18.21	22.86	22.52	28.84	35.69	-	33.86
2018	64.23	39.15	35.02	29.99	23.16	21.94	-	-	22.86	-	46.23	70.31	37.85
2017	82.16	76.08	42.93	29.17	21.22	22.67	23.11	23.47	21.06	30.07	50.26	50.59	39.19
2016	84.23	50.96	41.16	30.04	21.56	23.33	-	-	25.74	31.46	62.96	78.05	42.74
2015	84.15	65.50	61.66	32.50	30.22	24.55	27.83	25.40	-	31.55	51.42	92.29	47,92
2014	77.35	66.68	44.80	33.84	24.56	24.82	28.30	39.95	27.99	35.93	64.74	76.86	45.42
2013	67.55	66.70	46.09	30.99	31.45	23.47	24.87	28.64	19.71	33.01	47.93	98.35	43.14

Забележка: До месец юли 2015г. автоматична измервателна станция (АИС) е разположена на ул. „Петър Берон“ / до светофара в кв. Райково/, а после е преместена на ул. „Полк. Дичо Петров“ №3, /Регионална библиотека „Николай Вранчев“/.

От Таблица 2 е видно, че над 90% от годишните наднормени стойности на ФПЧ_{10} са през зимните месеци. Тези годишни стойности утежняват много като средногодишните концентрации на ФПЧ_{10} , така също и допустимия брой превишения за една година.

Таблица 3. Брой на дните с превишения на среднодневната норма от 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ през годините:

Година	Брой на дните с превишения на средnodневната норма от 50 µg/m ³
2022	50
2021	48
2020	64
2019	56
2018	58
2017	84
2016	84
2015	101
2014	119
2013	92

Таблица 4. Средногодишната стойност ФПЧ₁₀ през годините:

СТАНЦИЯ СМОЛЯН	2013г.	2014г.	2015г.	2016г.	2017 г.	2018 г.	2019г.	2020г.	2021г.	2022г.	норма
Брой регистрирани превишения през годината	92	119	101	84	84	58	56	64	48	50	35
Средномесечна концентрация в µg/m ³	43,19	45,42	50,17	40,94	39,40	37,85	33,86	33,52	32,04	31,32	40

Най – голям източник на емисии на ФПЧ10 в гр. Смолян е битовото отопление, следвано от автомобилния трафик. Обществените сгради формират малък дял от емисиите в гр. Смолян. Емисиите ФПЧ10 от промишлените източници също са незначителни основно поради преустановяване дейността на големите предприятия и отоплителни съоръжения над 0,5 МВт.

Една от причините за повишаване на броя на дните с превишения на среднодневната норма през летните месеци юни и юли, се дължи на изпълнението на масштабния проект за подмяна на ВиК инфраструктурата в гр. Смолян – проект „Интегриран воден проект Смолян“ с бенефициент „ВиК“- Смолян ЕООД и реконструкцията на бул. „България“

Оценка и наличие на неблагоприятни метеорологични условия в град Смолян

- ❖ **района се характеризира с ниска скорост на вятъра;**
- ❖ **Средната месечна стойност на вятъра остава сравнително постоянна през годината, като в около 99 % от случаите с вятър тя се изменя в интервала 0-1.49 м/сек. Скорости над 10 м/сек. се наблюдават в 1 % от случаите, а над 20 м/сек. – много рядко (около 0.3 %);**
- ❖ **наличие на инверсия;**
- ❖ **зимата продължава повече от 210 календарни дни;**
- ❖ **терасовидно разположение на сградите/ съответно източниците на емисии/ стъпаловидно разположение на града, непрекъснати редове от многоетажни сгради по двете страни на улицата и в сравнително тясно долинно разширение.**

Най - неблагоприятно за самопречистването на атмосферния въздух е тихото време и слабите ветрове със скорост от 0 до 2 м/сек. В гр. Смолян процентът на тихото време средно за годината е 99%.

В заключение може да се каже, че характера на релефа, продължителното безветрие, сравнително високата влажност на въздуха обуславят ниската самопречиствателна способност на атмосферата в района и създават предпоставки за трайно замърсяване на въздуха.

Анализът на резултатите показва, че битовото отопление е определящия фактор за замърсяването на атмосферния въздух в община Смолян. По-високите стойности на ФПЧ10 са през месеците на отоплителния сезон. Останалите превишения на ФПЧ10 имат инцидентен характер и са в резултат на кумулативното влияние на сухо и ветровито време, неорганизиран е емисии от градския транспорт, ремонтни дейности и пренос от вѳн.

През зимния сезон се очаква повишаване на стойностите за ФПЧ10, поради използването на твърди горива за отопление в битовия сектор.

За подобряване качеството на атмосферния въздух в община Смолян се изпълняват следните мерки:

- Намаляване на емисиите от бити(отопление) – стартира подмяната на неефективните уреди за отопление с ефективни такива по проект № BG16M1OP002-5.003-0004 „Мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух в Община Смолян“, процедура BG16M1OP002-5.003 „Мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух“, приоритетна ос 5 „Подобряване качеството на атмосферния въздух“. За периода 11.2022-12.2022г. са монтирани 296 бр. пелетни съоръжения;
- намаляване емисиите от транспорта – въвеждане на оптимизиран график на обществения транспорт в най-натоварените артерии и кръстовища и подобряване организацията на движение на МПС; актуализация на плановете за ремонт и превантивна поддръжка на уличната настилка; хигиенно поддържане на уличната мрежа;
- в плана на ОПУ Смолян за зимно поддържане е заложено изискване зимното почистване на републиканските пътища, разположени в регулацията на гр. Смолян, да бъде с ниво «А» на поддържане, с което трябва да бъде съобразен изборът на средствата за поддържане. Съгласно Наредба №РД-02-20-19 от 12.11.2012 г. за поддържане и текущ ремонт на пътищата, издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството, обн. ДВ, бр.91 от 20.11.2012 г., в сила от 20.11.2012 г., изм. ДВ, бр.95 от 4.12.2012 г., на републикански пътища с ниво на зимно поддържане «А» приоритетно се прилага обработка с химически вещества за стопяване на снега и леда;
- поддържане и развитие на зелената система – изграждане на зелен пояс, абсорбиращ прахови емисии около най-натоварените артерии и кръстовища.

ПРИЛОЖЕНИЯ:

1. Отчет на дългосрочните мерки залегнали в плана за действие за 2022 г.;
2. На основание информационните бюлетини от ИАОС към МОСВ за дванадесетте месеца на 2022г. графики по месеци за измерените концентрации на ФПЧ10;
3. Годишна справка на измерени средно месечни концентрации.

Код и пълно наименование на мярката	Индикатор за мониторинг на мярката	Разходи за реализацията	Индикатор за отчитане

<p>Sm_o_1.1 Регулярни проверки и контрол за изгарянето на неразрешени за изгаряне материали/отпадъци (извън обектите, подлежащи на емисионен контрол от РИОСВ), приоритетно през отоплителния сезон.</p>	<p>Извършва се контрол. При направените проверки не са констатирани нарушения.</p>		<p>1</p>
<p>Sm_o_1.9 Мерки за подмяна на уреди, закупуване, доставка и подмяната на определените в рамките на първият етап от проекта отоплителни устройства.</p>	<p>През ноември 2022г. стартира подмяната на старите неефективни отоплителни уреди с нови такива по проект № BG16M1OP002-5.003-0004 „Мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух в Община Смолян“, процедура BG16M1OP002-5.003 „Мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух“, приоритетна ос 5 „Подобряване качеството на атмосферния въздух“, финансиран от Оперативна програма „Околна среда“ 2014 – 2020 г., по Договор за безвъзмездна финансова помощ ДБФП № BG16M1OP002-5.003-0004-S01, съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове, и Водени от взаимен интерес, свързан с подобряване качеството на атмосферния въздух (КАВ) на територията на община Смолян чрез намаляване наднормените нива на фини прахови частици (ФПЧ10) и индиректно на азотни оксиди (NOx), което да бъде постигнато чрез подмяна на отоплителните уреди в жилищните имоти на жителите на община Смолян. За периода 11.2022г. – 12.2022г. са монтирани 296 бр. пелетни съоръжения.</p>		<p>296</p>

<p>Sm_o_1.10 Провеждане на сезонни информационни кампании за уведомяване на населението във връзка с опазване качеството на въздуха и използваните горива.</p>	<p>На 10.08.2022г. е проведена откриваща пресконференция по проект „Въвеждане на общински схеми за разделно събиране и рециклиране на отпадъци на територията на Община Смолян и Община Баните“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Програма „Опазване на околната среда и климатични промени“. Бенефициент е Община Смолян, а партньори са Община Баните и Община Кристиансанд – Кралство Норвегия. Очаквания ефект от проекта за община Смолян е свързан с въвеждане на схеми за разделно събиране на строителни отпадъци, рециклиране на отпадъци от излезли от употреба гуми и въвеждане на схема за разделно събиране и оползотворяване на биоразградими отпадъци от домакинствата.</p> <p>Съвместно с РИОСВ – Смолян е представена презентация отнасяща се до опазване на чистотата на атмосферния въздух.</p>		1
<p>Sm_o_1.11 Информирание на обществото за предприетите в сектора решения и инициативи, чрез публикуване на информация на интернет страницата на общината.</p>	<p>Изпълнена. На страницата на Община Смолян гражданите могат да намерят достоверна информация за кандидатстване по различни проекти реализирани на територията на Община Смолян.</p>		1
<p>Sm_o_1.13 Провеждане на информационни кампании за насърчаване и подпомагане на енергийната ефективност в жилищните сгради на територията на общината.</p>	<p>На 21.12.2022г. стартира кандидатстването за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради. На сайта на община Смолян са публикувани Насоки за кандидатстване по процедура „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд – Етап I“, финансирана със средства от Националния план за възстановяване и устойчивост. Общият размер на средствата за тази процедура е в размер на 1 129 881 600 лева с ДДС.</p>		1
<p>2. МЕРКИ В СЕКТОР ТРАНСПОРТ</p>			

<p>Sm_r_2.1 Разработване на програма за модернизирание на тротоарните настилки за машинно миене (при реконструкция).</p>	<p>Реконструкция на бул. „България“ в участъка от о.т.17 през о.т.16- о.т.15- о.т.14- о.т.13- о.т.4- о.т.3- о.т.2- о.т.1- о.т.2400- о.т.2393- о.т.2380- до о.т.2379+10м чрез изграждане на кръгови кръстовища при пресичане с ул. „Петър Берон“ и „Дичо Петров“ и приобщаване на прилежащите улици към тях. Ремонт на тротоарни настилки на ул. "Александър Стамболийски" от о.т. 272 до о.т. 286 Ремонт на ул. "Кокиче" Ремонт на ул. Перелик от о.т. 106 до ОТ 338.</p>	<p>1244176,03 лв.</p>	<p>6</p>
<p>Sm_o_2.3 Изработване на концепция за алтернативни придвижвания на територията на града, включително концепция за велоалеи.</p>	<p>Изграждане на съоръжения за велосипеди с административен адрес: гр. Смолян, ул. „Д-р Петър Берон“ УПИ I – 305,306 за спорт кв. 172. I- етап изграждане на оградена площадка на ул. „Д-р Петър Берон“; II- етап изграждане на трасе за писта на ул. „Д-р Петър Берон“.</p>	<p>I- етап 59 995,20 лв. II- етап 49 993,19 лв.</p>	<p>2</p>
<p>Sm_o_2.4 Разработване на план за намаляване на праха при почистване и при опесъчаване от обслужващите фирми с отчитане на сезонния характер на замърсяването.</p>	<p>На участъците от Републиканска пътна мрежа в регулацията на община Смолян, определени с ниво „А“ на поддържане с обща дължина 28,119 км и общинската уличната мрежа на гр. Смолян с дължина 79,9 км. се прилагат мерки за намаляване на ФПЧ10.</p>		<p>1</p>
<p>Sm_t_2.6 Редовно почистване на улиците</p>	<p>Метенето се извършва чрез възлагане, като централните градски части се извършва ежедневно. През 2022г. са почистени от наноси и кал 69 499,10 m², изметени са 11 667,81 дка, а 234 606,10 m² улици са измити.</p>	<p>351980,81 лв.</p>	<p>11667,81 дка</p>
<p>Sm_t_2.7 Осигуряване на почистваща техника включително за миене и третиране с антиобледеняващи средства.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Грейдер- 1бр.; - Товарачна машина- 1 бр.; - Мини багери с предно гребло – 4 бр.; - Автомобили пясъкоразпръсквачи – 10 бр.; - Колесни трактори/автомобили/ за снепочистване -10 бр. 		<p>26</p>

<p>Sm_t_2.8 Замяна на опесъчаването в централната градска част с химически препарати.</p>	<p>Участъци от Републиканска пътна мрежа (РПМ) в регулацията на община Смолян, определени с ниво „А“ на зимно поддържане: Път II–86 Соколовци - Смолян – Търън – от км 102+600 до км 107+475-4,875 км (ул. „Стою Шишков“, ул. „В. Райдовски“) и пътна връзка 0,250 км (към тунел Смолян), обща дължина 5,125 км; Път III–866 Смолян – Превала – от км 0+000 до км 11+622(включващ трасето на ул. „Момчил юнак“ и ул. „Тракия“ и новоизградената част на ГПК), приравнена дължина 22,642 км; Път III–868 Рудозем –Смолян–от км 21+925 до км 22+277;дължина 0,352 км. Видовете материали, използвани за зимно поддържане на РПМ в регулацията на община Смолян през 2022г. са: Пясък- 545 м³; Индустриална сол– 630 т.; Магнезиев дихлорид- 2,8 т.; Обща стойност- 141 210, 00лв. -ОПУ Уличната мрежа на гр. Смолян е 79,9 км. Видовете материали, използвани за зимно поддържане на общинската улична мрежа през 2022г. са: Пясък- 1442,02 m³ Сол- 290,02 т. CaCl₂- 17,44 т. Обща стойност-98 516,93 лв.</p>	<p>239 726,93 лв.</p>	<p>115</p>
<p>Sm_i_2.9 Поддържане на информация за периодичните технически прегледи на общинските превозни средства и проверката при първата регистрация.</p>	<p>През 2022г. 28 (двадесет и осем) бр. от общинските превозни средства са преминали технически преглед. 8 (осем) бр. от тях се движат с пропан бутан, където при изгаряне се отделят значително по-малко вредни вещества в сравнение с конвенционалните горива, което води до по-малки емисии на въглеродни съединения и отделените частици са много по-чисти и 2 (два) бр. са електромобил.</p>		<p>28</p>
<p>3. МЕРКИ В СЕКТОР ОБЩНСКИ, ТУРИСТИЧЕСКИ, ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ОБЕКТИ</p>			

Sm_r_3.1 Изисквания за подобряване на енергийните характеристики при ремонт на общински сгради.	Изпълнени са ремонтни дейности на покривната конструкция на Детска градина „Слънце“, гр. Смолян.	180119,45лв.	1
Sm_o_3.2 Съдействие за доброволно преминаване към по-екологични горива на хотели, търговски обекти, обекти държавна собственост и други.	На територията на Община Смолян 4 бр. Детски градини се отопляват на пелети.		4
Sm_t_3.4 Подготовка замяната на отоплението с течни горива (газбол) в общински сгради с отопление на пелети или чипс (където е възможно).	На територията на Община Смолян 4 бр. Детски градини се отопляват на пелети.		4
4. МЕРКИ В СЕКТОР СТРОИТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ			
Sm_r_4.1 Контрол за наличие на замърсяване със земни маси при товарене, транспортиране и разтоварване.	През 2022г. са издадени 11бр. Разрешителни за транспортиране и предаване на земни и скални маси.		11
Sm_r_4.2 Контрол и санкции за замърсяването на територията около строителни обекти със строителни отпадъци и пръст.	Съставени са 51 бр. Констативни протокола за замърсяване със строителни отпадъци.		51
Sm_r_4.3 Контрол и санкции за замърсяването вследствие паркиране върху зелените площи.	През 2022г. са организирани 5 (пет) кампании по поставяне на стикери с предписания за преместване на ИУМПС от тротоари, улични платна, зелени площи. За изминалата година са репатрирани 8 бр. излезли от употреба МПС.		5
Sm_r_4.4 Контрол за спазване на чистотата на пътя при транспортиране и строителни дейности.	Издадени са 12 бр. Разрешителни за транспорт и депониране на строителни отпадъци.		12
Sm_r_4.5 Контрол за възстановяване на уличната мрежа и тротоарна настилка след ремонт на подземната инфраструктура.	Осъществява се контрол. Издадени са 3 бр. разрешителни за нарушаване на трайна настилка.		3

Sm_t_4.6 Контрол за затревяване на не затревени площи, в резултата от строителни дейности.	Осъществява се контрол. Издадени са 3 бр. разрешителни за нарушаване на трайна настилка.		3
Sm_t_4.7 Затревяване на не затревени площи, в резултата от строителни дейности.	Съвместно с „Гората БГ. – 10 000 садим гора“ община Смолян проведе инициатива по безвъзмездно дарение на всички желаещи дървета от вида „Бял Бор“, „Липа“, „Смърч“, „Слива“, „Орех“ и др. За 2022г. са реализирани 28 ново построени сгради (в т.ч. жилищни сгради, вили за отдих и др.) като задължение на собствениците е затревяване на не затревени около 40 % от площта на имота.		28
5. Мерки в сектор промишленост			
Sm_r_5.1 Непрекъснат стриктен контрол за спазване на технологичния процес в общинските предприятия и търговски дружества, които експлоатират обекти, източници на емисии в атмосферния въздух	Изпълнена. Извършват се технически прегледи на горивните инсталации, като всеки преглед се отразява съответно със стикер.		
Sm_r_5.2 Регулярни проверки и контрол за изгарянето на неразрешени за изгаряне материали/отпадъци в малки стопански обекти (извън обектите, подлежащи на емисионен контрол от РИОСВ).	Извършва се контрол. При направените огледи не са констатирани нарушения.		
Sm_o_5.3 Съдействие при подготовка и кандидатстване на собствениците на промишлени обекти по проекти, свързани с подобряване КАВ и/или ресурсната ефективност.	Във връзка с представените схеми за Енергийна ефективност е предоставена информация по Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ).		
6. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАВ			
Sm_r_6.2 Създаване и поддържане на електронен регистър с информация за лицата, които се отопляват на дърва и въглища.	По информация на Агенция за социално подпомагане, за отоплителен сезон 2022 – 2023 г. са отпуснати целеви помощи за отопление на 2258 бр. лица и семейства. От тях на 153 лица и семейства е отпусната целева помощ за отопление с електрическа енергия.		153

<p>Sm_r_6.3 Контрол върху изискванията за минимално озеленяване на площадките на туристически, търговски, производствени, жилищни и др. обекти при издаване на разрешения за строеж и приемане на обектите.</p>	<p>През 2022г. Община Смолян е издала 196 Разрешения за строеж.</p>		<p>196</p>
<p>Sm_r_6.4 Осъществяване на общински контрол за намаляване на неорганизираните емисии във въздуха, чрез реализиране на огледи за наличие на неорганизираните площни източници на емисии на територията на гр. Смолян, в т. число осъществени нарушения в целостта на улични и тротоарни настилки и участъци с отлагания на прах, не затревени междублокови и други пространства, нерегламентирано изгаряне на отпадъци и др.</p>	<p>Издадени са 170 бр. Заповеди за временна организация на движението при извършване на строителни и монтажни работи по пътища и улици. Издадени са 3 бр. разрешителни за нарушаване на трайна настилка. Издадени са 11 бр. разрешителни транспортирани и предаване на земни и скални маси.</p>		<p>184</p>
<p>Sm_o_6.5 Интегриране на качеството на въздуха в други общински политики</p>	<p>Подпомагане на сдружението на собственици на блокове в подготовка на документи за кандидатстване по проект „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд – Етап I“.</p>		

<p>Sm_o_6.6 Реализиране на местни благоустройствени проекти, имащи пряко или косвено отношение към подобряване на КАВ.</p>	<p>Изпълнени са ремонтни дейности на покривната конструкция на Детска градина „Слънце“, гр. Смолян. Стойност: 180119,45лв. Реализирана е Рехабилитация на уличната мрежа в гр. Смолян, общ. Смолян: Реконструкция на бул. „България“ в участъка от о.т.17 през о.т.16- о.т.15- о.т.14- о.т.13- о.т.4- о.т.3- о.т.2- о.т.1- о.т.2400- о.т.2393- о.т.2380- до о.т.2379+10м чрез изграждане на кръгови кръстовища при пресичане с ул. „Петър Берон“ и „Дичо Петров“ и приобщаване на прилежащите улици към тях. Ремонт на тротоарни настилки на ул. "Александър Стамболийски" от о.т. 272 до о.т. 286 Ремонт на ул. "Кокиче" Ремонт на ул. Перелик от о.т. 106 до о.т. 338 Стойност: 1244176,03 лв. Възстановяване на мост над река „Черна“ към чешма „Балиева вода“ по пътя гр. Смолян – с. Мугла. Стойност:34 033,79 лв.</p>	<p>12655329,27 лв.</p>	<p>6</p>
<p>Sm_o_6.7 Квалификация на човешките ресурси за управление на качеството на въздуха.</p>	<p>През 2022 г. са се състояли 2 бр. обучения.</p>		<p>2</p>
<p>Sm_o_6.11 Разработване и прилагане на схеми за „зелени“ обществени поръчки за горива за отопление и транспорт, транспортни средства.</p>	<p>-,Периодични доставки на природен газ- метан- компресиран за нуждите на Община Смолян“; -,Периодични доставки на горива за зареждане на моторни превозни средства на община Смолян чрез покупки на търговски обекти (бензиностанции) посредством карти за безкасово плащане“.</p>		<p>2</p>
<p>Sm_i_6.12 Поддържане на актуална и достоверна статистическа информация, необходима за управление на качеството на въздуха на територията на общината.</p>	<p>Актуална информация за управление качеството на атмосферния въздух на територията на община Смолян може да бъде намерена в системата на ИАОС, Национална система за контрол качеството на атмосферния въздух по общини в реално време.</p>		
<p>7. МЕРКИ ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ГРАЖДАНСКОТО ОБЩЕСТВО</p>			

<p>Sm_o_7.1 Ангажиране на обществеността и заинтересованите страни</p>	<p>1. На 31.05.2022г. и 01.06.2022г. се проведе информационно-образователна игра „Климатична фреска“ с ученици от десети клас на Езикова гимназия „Иван Вазов“, гр. Смолян. Началото на събитието беше поставено в 13:30 часа, в часа на класния ръководител, като благодарение на съдействието от страна на директора и учителския колектив, екипът на Община Смолян успя да запали интереса на подрастващите. Играта протече при огромна мотивация на учениците, които бяха разделени на три групи по 8 човека. Всяка една от групите нареждаше и свързваше информационните карти, които разкриват причинно-следствените връзки при изменението на климата. Акцентът беше поставен върху това, как използваме ресурсите и какви са ефектите от човешката дейност върху околната среда и природата.</p> <p>2. В рамките на два поредни дни (06.06.22г. и 07.06.22г.) в ЕГ „Иван Вазов“, гр. Смолян се проведеха открити уроци на деветокласници от експерт по енергийна ефективност към Община Смолян. Представена бе Енергийна кутия „Хоризонт“, която представлява комплект от различни модули с помощта на които може да се демонстрират всички начини и технологии за използване на възобновяема енергия. Целта на инициативата е младите хора да бъдат по-информирани относно възможностите за използване на зелена енергия, като тя се осъществява във връзка с изпълнението на проект „+CityxChange“, по който Община Смолян е партньор.</p> <p>За да привлече вниманието на подрастващите, урокът започна под формата на дискусия, като бяха задавани интересни въпроси, свързани с потреблението на електроенергия, съпоставки между конвенционалните и алтернативните методи за получаването на електроенергия и примери с електронезависими домакинства. Урокът премина към демонстрации в които учениците асистираха при подготвянето на опитите.</p> <p>3. Екипът на проект „+CityXchange“ към община Смолян проведе информационно образователната игра „Climate Fresk“ в младежки център Млади изследователи за младежко развитие „YIYD“. Събитието се състоя на 29.06.2022г. в младежкото пространство в Смолян, като в него се включиха 15 участника от различни възрасти – студенти, ученици и работещи. Те имаха възможност, чрез споделено разбиране на действащите механизми да водят открит и положителен разговор, относно решенията за климата и тяхното влияние на местно ниво.</p> <p>Целта на събитието, организирано от Община Смолян е да запознае колкото е възможно повече хора с причините и последствията от измененията на климата, начините за адаптация и ролята на всеки един от нас за опазване на околната среда.</p>		4
--	--	--	---

<p>Sm_o_7.2 Сътрудничество, работа по конкретни проекти в областта на подобряване на КАВ, ЕЕ и ВЕИ и съответствие с нормите за ФПЧ10.</p>	<p>През 2022г. продължава изпълнението на проект „Партньорство за адаптация към климатичните промени“ включващо 4 общини от България – Смолян, Асеновград, Свиленград и Крушари, Преядес България, компания развиваща дейност в сферата на устойчивото развитие и партньор на Норвегия – Университетът за наука и технологии в Трондхайм. Проектът е насочен към нуждите на общини за обучение и повишаване капацитета на служителите и изпълнение на мерки за производство на електрическа топлинна енергия от възобновяеми източници и извършване на обследвания за енергийна ефективност, заложили в програмите на ЕЕ на общините партньори.</p>		1
<p>Sm_i_7.3 Провеждане на сезонни информационни кампании за уведомяване на населението във връзка с опазване качеството на въздуха и използваните горива.</p>	<p>На 25.03.2022 г. Община Смолян, съвместно с НЧ „Проф. Асен Златаров 1927“ – с. Смилян, организира Регионална кръгла маса на тема „Качеството на въздуха в област Смолян – проблеми и възможни решения за по-добро здраве“. Целта на събитието беше да се даде по-голяма видимост на мерките, предприети от местните власти за намаляването на замърсяването на атмосферния въздух от жителите, живеещи на територията на общината. В проведената Кръгла маса се включиха представители на Община Смолян, РЗИ-Смолян, РИОСВ-Смолян, Община Девин, медицински специалисти и др. Събитието беше отворено за граждани и граждански организации, които също участваха в дискусиата.</p> <p>Община Смолян представи амбициозната задача на проекта „CITYXCHANGE“, който има за цел да спомогне за установяването и утвърждаването на градски райони със стопроцентова възобновяема енергия до 2050 г. или така наречените положителни енергийни райони – т.е. да създадат предпоставки за генериране на повече енергия, отколкото се употребява. Създаването на положителни енергийни блокове чрез подобряване на енергийната ефективност от своя страна, ще допринесе за подобряване качеството на атмосферния въздух и качеството на живот на хората. Представени бяха демонстрационните зони, определени по проекта, избраните обекти и идеите за тяхното обновяване чрез възобновяеми енергийни източници и други енергоспестяващи мерки, както и общата визия за развитие на Община Смолян в сферата на енергийната ефективност.</p>		1

<p>Sm_i_7.4 Интегриране на знание за ЕЕ и ВЕИ</p>	<p>В рамките на проект „+CityxChange“, финансиран по програма Хоризонт 2020 екипът на проекта организира редица събития насочени към ангажиране на обществеността с въпросите за адаптация към климатичните промени и свързаните с това проблеми и възможности: На 11.04.2022 г. от 13:30 ч. в Споделеното работно пространство „Sky Hub Smolyan” се проведе Ден на отворените врати. Беше демонстрирана играта Климатична фреска - забавна и творческа игра, която има за цел да повиши знанията на хората за климата. В събитието взеха участие хора от различни възрастови групи, но предимно студенти от Физико-технологичния факултет на Пловдивски Университет „Паисий Хилендарски“, учители, както и представители на общинска администрация. Инициативата беше по повод предстоящият Международен ден на Земята – 22 Април; 2. На 27.04.2022 г. екипът проведе информационно и обучително събитие за представяне на различните начини за генериране на енергия с помощта на специалния демонстрационен комплект „Хоризонт”. Събитието се състоя в споделено работно пространство „Sky Hub Smolyan” и бе насочено към развитието на дейности в допълнение към учебната програма, насочени към младото поколение с цел развиване на Следващото поколение умни граждани. Десетокласниците от СУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – гр. Смолян бяха първите желаещи да участват в процеса на изпробване на различните методи за генериране на зелена енергия, като взеха активно участие в опитите.</p>		
---	--	--	--

НИКОЛАЙ МЕЛЕМОВ
КМЕТ НА ОБЩИНА СМОЛЯН